

Orbang School våren 2012

När jag hoppar av bussen i Malekhu får jag vänta ett tag. Mobilen ringer och det är rektor Nawaraj som hojtar att ingen fara, jag kommer snart! Jag sätter mig ner med min väska, en varm samosa, min vattenflaska och väntar. Nyfikna ögon tittar från samosaståndet, grönsaksstånden och från stället där Anushka tycker om att köpa glass.

Efter tio minuter kommer Nawaraj på sin skruttiga röda moped som tar mellan en till fem minuter att kicka igång. Jag får sitta bakpå och han skjutsar mig till Mira (varje gång jag trodde att jag förstätt familjeförhållandena sa någon något som tvingade mig att tänka om. Vet fortfarande inte exakt vad Mira och Nawaraj har för relation, men jag tror att Mira är gift med Nawarajs dotters mans bror. Ja, vi säger att det är så).

Hos Mira och hennes man och deras underbara dotter Anushka blir jag varmt välkomnad. Mira och hennes systrar är mitt uppe i att förbereda för ett bröllop nästa dag. De gör en krans av gräs och glitter och provar den på mig för att se att den är bra nog, och även om vi har en språkbarriär mellan oss kan vi skratta åt hur löjlig jag ser ut, de tycker att jag borde passa på att gifta mig nu när jag ändå är rätt klädd och allt!

Dagen därpå besöker jag Nawarajs hemby. Jag visas runt av en hel hord med barn – hans egna, hans brorsbarn och alla deras vänner. De visar mig en död fågel, sina nyfödda syskon och stranden nere vid Trisulifloden. Där har vi sandkrig, bygger sandslott och blir jagade av två tonårspojkar som rullat sig i lera så att de blir som alldeles riktiga monster. Någons farmor ropar åt mig att hon är sjuk och behöver medicin. Jag försöker förklara att jag ju inte är läkare, då rinner tårarna nedför rynkiga kinder, barnen drar med mig vidare. Jag får njuta av nepalesisk husmanskost; den enkla men fantastiska rätten dal bhat som består av ris, oemotståndliga såser (curry, linser) och pickles, förtärd med händerna. Nawarajs fru tittar på mig när jag ätit upp och säger ”I love you. Like daughter”, och där smälte det svenska tonårshjärtat om det nu mot förmodan inte smält ordentligt hemma hos Mira.

Nawaraj tar återigen med mig på sin moped och pekar ut skolan, högt uppe på toppen av en kulle och jag tänker att herregud, den där kullen är väl högre än Kebnekajse och *hur* ska jag orka gå ända dit upp? Lite svett, inget blod och nästan tårar senare flåsar jag upp för sista krönet och står framför skolan, huvudbyggnaden är en avlång L-formad byggnad med en massa dörrar och framförallt en massa barn. De kikar fram lite överallt ifrån; någon av dem vågar sig på att hälsa mig namaste. Nawaraj leder mig in till det lilla kontoret där jag genast får sätta mig på en stol. Vi pratar en stund och sedan är det dags för introduktion. Först ut är klass 5. I Nepal börjar man skolan vid cirka fem års ålder, klass 5 motsvarar alltså klass 3 i Sverige åldersmässigt. Det lilla, mörka klassrummet är fyllt till brädden med barn och jag skriver mitt namn på tavlan. Genast stavar de med en mun: A-L-M-A, Alma!

Jag har ingen aning om på vilken nivå barnen är, så jag prövar mig fram. Eftersom jag kan så gott som ingen nepali och de inte kan så mycket engelska är det bara att improvisera och jag använder mig därför av mig själv.

Vi börjar med att gå igenom alla kroppens delar. Hand, arm, fot, ben, rygg, mage, huvud... När de får se min bleka mage kan de inte hålla sig för skratt men när jag pekar på min kind och säger ”cheek” blir det tyst i rummet och rektor Nawaraj sticker in huvudet och förklarar att cheek betyder samlag på nepali. Spridda fnissningar och lektionen kan fortsätta.

En dag hörs små pip från den främsta bänkraden. Jag tittar dit och pojken som är ägare till väskan varifrån pipen kommer, slänger en blick mot dörren och visar sen en liten, liten fågelunge. Han matar den med de puffade riskornen som serveras till lunch. Vi skrattar lite till och gömmer fågelungen. Jag kan inga ordningsregler och inte hur man ropar ”tyst” på nepali; när det blir för kaosartat ställer jag mig bara tyst och väntar, förr eller senare börjar de peta på varandra tills alla fått en var-tyst-knuff.

Vi pekar på böcker och väskor och fötter och fönster och jag ritar solar, moln, regn och fula katter på svarta tavlan. Jag säger spring och vi springer, jag säger sitt och vi sitter, jag säger hoppa och vi hoppar. Vi leker ”huvud, axlar knä och tå, knä och tå” och först tycker de att jag är knäpp i huvudet men sen gör de likadant och tycker nog att det är ganska kul ändå.

Nawaraj säger allvarligt att detta med visualisering, det visar på att jag är ett pedagogiskt geni. Jag säger att det var ju bra att jag inte kan någon nepali för i så fall hade vi aldrig visualiserat från första början.

Medan dagarna går träffar jag även klass 1, 2, 3 och 4. Jag upplever att alla ligger på mer eller mindre samma nivå, åtminstone de tre äldre klasserna. Därför gör vi ungefär samma sak, vilket fungerar bra. De kan mer än jag förväntat mig men jag bestämmer mig för att försöka ordna upp deras uttal. ”Th”-ljudet är speciellt svårt och jag ritar upp en mus (mouse) och en mun (mouth) på svarta tavlan och försöker illustrera skillnaden på uttalet.

Nawaraj tar mig åt sidan en dag och ber mig att kolla igenom skolplanen som gäller för alla skolor i hela landet. Jag läser de delar som handlar om den engelska undervisningen och tror knappt att det är sant. I klass två förväntas man kunna skillnad mellan ”these” och ”those”. De är alltså sex år gamla. När jag var sex år sjöng jag London’s burning och fattade inte – kunde varken uttala eller förstå – ett ord utöver London, vilket ju inte ens är ett ord. När man är så liten tycker jag fokus borde ligga på att lära sig sånger, dikter och enstaka ord (tänk katt, hund, mamma, pappa). Självklart är det skillnad på Sverige och Nepal, de här barnen lär sig till exempel saker som är viktiga i ett land där turismen är en stor del och något de säkerligen kommer stöta på en hel del. Men jag tror det hämmar inlärningslusten. Först skulle orden komma, sedan meningar och sist grammatiken. Jag är medveten om att man nu inte bara kan gå in och ändra på hela det nepalesiska skolsystemet, men jag tror det är viktigt att man är uppmärksam på hur det ser ut där, vilka förväntningar som läggs på eleverna etc. för att fundera ut det bästa sättet att hjälpa. När jag pratar med Nawaraj om skolplanen tittar han på mig och frågar hur han ska göra, hur han ska kunna lära dem allt som de förväntas lära sig. Och jag vet ju inte men det finns kanske någon som läser det här som kan mer än mig, som också vill hjälpa.

Nawaraj är en oerhört driven människa som brinner för det han gör och som år efter år går runt till barnens familjer för att övertala dem att komma tillbaka till skolan. Han har även startat ett ”computer institute” där ungdomar från Malekhu får lära sig att hantera datorer. I framtiden skulle detta ställe kunna fungera som ett internetcafé när datorerna inte används för undervisning, vilket skulle bringa in åtminstone en liten summa pengar.

På själva skolan, Orbang, är det mycket som man med enkla medel skulle kunna förbättra. Till exempel är de svarta tavlorna håliga och inte helt optimala för undervisningen. Skollunch är inget barnen kan räkna med varje dag eftersom det kräver bidrag från föräldrarna. Ibland får de ordentlig mat (puffat ris och curry, enformigt i längden men mättande), ibland ett paket kex, ibland ingenting – helt beroende på hur mycket pengar som finns i matkassan. Just maten känns otroligt viktig eftersom den ger energi till en hel dags studier, och dessutom pratar vi om barn som är väldigt fattiga. Jag såg flera gånger att barnen stoppade det puffade riset i fickorna, jag antar att de sparade till senare.

Listan på saker att förbättra och förändra blir lång. Skrivböcker, pennor, bilder i utbildningssyfte, ordböcker, målarfärg (kreativitet tror jag är ett underskattat sätt att lära sig på, plus att det är stimulerande), fungerande vattentillförsel, lampor i klassrummen är bara början.

Sedan har vi andra saker också. Synproblem, dyslexi, ADD etcetera – jag menar inte att det går att göra något åt i dagsläget, eller att det är högt upp på prioriteringslistan men vill bara påpeka att det naturligtvis finns sådana problem även i Nepal.

Jag var på Orbang i cirka två veckor sammanlagt och hade på skolan en fantastisk upplevelse. Lärde mig till och med att uppskatta den långa vägen upp sen jag insåg att det faktiskt bara tog en halvtimme. Ätit god mat, liftat med lastbilar tillsammans med lärarinnorna, dansat på profetens högläsningar, blivit kramad av okända gummor och haft väldigt roligt med eleverna. Jag hoppas att få åka tillbaka en dag med mer kunskap och med mer hjälp att ge, snuddade bara toppen av isberget den här gången!

- Alma Thörn